

JONNE KRAMER

MET ILLUSTRATIES VAN K. J. MOUNTFORD

DOP

**BILLY
BONES**

‘Een verhaal vol lef over strijden en doorzetten!’
- Josien de Kruijk, Boekhandel Meester Mokka

Dop

JONNE KRAMER

Met illustraties van K.J. Mountford

**BILLY
BONES**

BILLY BONES
Vliegtuigstraat 6-H
1059 CL Amsterdam

BILLY BONES is een imprint van MEIS & MAAS

Eerste druk, juni 2020

Tekst © Jonne Kramer

Illustraties en omslagontwerp © Karl James Mountford

Illustratie doorsnede molen © Jonne Kramer

Opdracht voor in boek afkomstig uit *The Merry Adventures
of Robin Hood*, Howard Pyle, 1883

Deze uitgave © BILLY BONES, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden

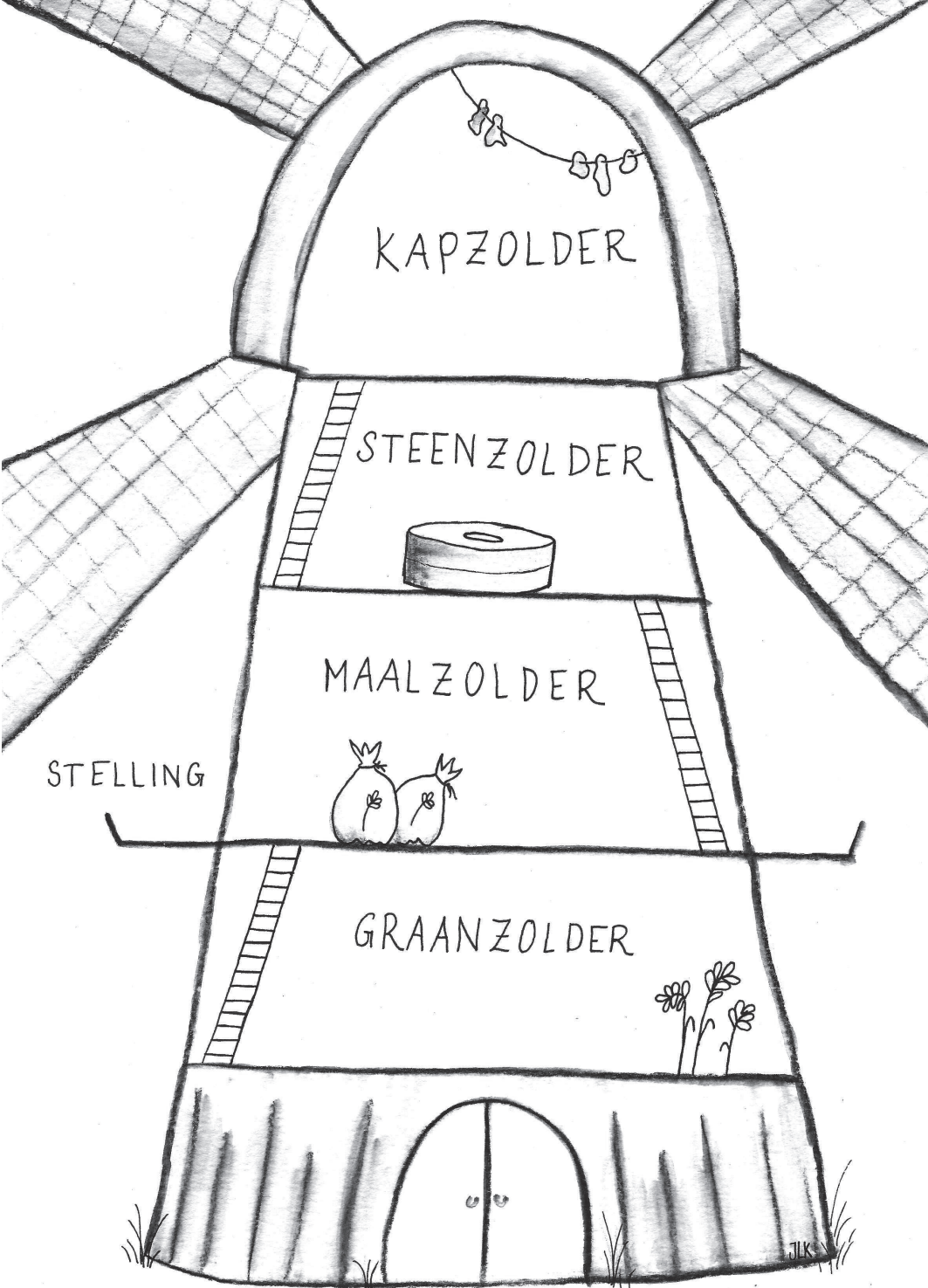
ISBN: 9789463850285

NUR: 283

www.billybones.nl

*'Ik verzeker je met mijn hand op mijn hart:
ik heb nooit de naam van een lafaard gehad.'*

– Robin Hood

DOORSNEDE VAN DE MOLEN

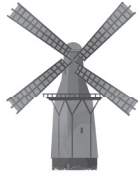
INHOUDSOPGAVE

Het meisje van de molen	11
Krentenbollen	19
De lege bakkerij	30
Met blote benen draaien	34
Zwarte rook	47
Waar brood is, is meel	58
Schuld	66
De molenaarsknecht	73
Een oude bekende	79
Zilver	90
De burgemeester	103
Zo zacht als fluweel	116
Een harnas	128
In het donker	134
Jonas	139
Dop kan alles	147
De muur	152
R... Ro...	161
Verborggen	165
Op heterdaad	174

De slechterik 180

Het beste wat het dorp ooit is overkomen 190

De molen van het meisje 199

HET MEISJE VAN DE MOLEN

‘Ik heb het niet expres gedaan!’ roept Dop naar de molenaar. Het meel zit overal: in haar zwarte vlechten en op haar gezicht, over haar tuinbroek en op haar armen. Ze lijkt net een sneeuwpop.

De molenaar kijkt haar vanuit de deuropening aan. ‘Geeft niks, meisje. Zo gaat dat. Meestal is de wind onze vriend, maar hij gooit ook weleens wat om.’ Hij glimlacht.

Dop zegt maar niet dat het niets met de wind te maken had dat ze net een grote berg meel op de grond liet vallen.

‘Maar je moet het wel weggooien, hoor,’ gaat hij verder. ‘Meel dat op de grond heeft gelegen kunnen we niet meer verkopen. Dat is vies.’

Dop knikt.

Terwijl de molenaar weer door een klein deurtje naar de stelling verdwijnt, zucht Dop van opluchting. Het is drie weken na haar elfde verjaardag. Sinds die dag is ze in dienst bij de molen, want elf is de perfecte leeftijd om te beginnen met het vak, en dit is al de zoveelste keer dat er iets fout gaat. Maar de molenaar heeft veel geduld met haar, en ze leert snel. Hij noemt haar een natuurtalent. Om kleine foutjes grinnikt hij, zolang ze maar voorzichtig is bij de grote, ratelende spillen en de draaiende maalstenen.

Dop slaat het meel van haar kleren en stapt ook naar buiten. De molenaar kijkt over de reling naar het dorp dat in de verte ligt. De molen staat op een heuvel, afgelegen en hoog, om de beste wind te kunnen vangen. Ernaast staat een kleine houten hut met grote vierkante ramen. Dat is het winkeltje waar ze vroeger meel verkochten.

De helling is begroeid met hoog gras en wilde planten, en aan de voet van de heuvel woont de molenaar, samen met Dop en zijn zoon Leo, in een wit huis. Dop woont nog maar net bij hen, maar ze heeft zich nog nooit ergens zo thuis gevoeld als hier.

Vanaf het huis lopen er twee modderige paden, het ene in de richting van de graanvelden in het westen, het andere richting het dorp.

‘Morgen hebben we genoeg meel voor de bakkers,’ zegt de molenaar.

Dop knikt.

‘Wil jij het bij ze langsbrengen in de middag?’

‘In mijn eentje?’

‘Ja, met Aafje. Dan ga ik ondertussen hier verder. Ik zal de bestellingen duidelijk voor je opschrijven, dan weet je welke zakken naar welke bakker moeten.’

Dop kijkt naar het ezeltje dat in de tuin bij het huis staat. Aafje is oud en snuffelt verveeld aan de struik met grote witte bloemen die tegen het huis aan groeit. Ze heeft met haar kar de weg van de molen naar de bakkers al ontelbaar veel keren gelopen. Heen en terug, terug en heen, elke week weer. Zolang de molen draait, is er werk aan de winkel, en dat weet Aafje ook.

‘Goed,’ knikt Dop.

De zon gaat bijna onder, en de lucht kleurt tussen oranje en roze in. Het gezicht van de molenaar is ernstig en dromerig tegelijk, zoals wel vaker. Zijn baard krult alle kanten op, zijn pet staat scheef op zijn hoofd. Hij tikt met zijn klomp tegen de grond, waardoor zijn buik een beetje wiebelt.

Dop glimlacht. Ze kijkt langs de molenaar naar de wieken, die aan de voorkant van de molen langzaam draaien.

Toen ze klein was, wandelde ze soms van haar huis naar de molen, gewoon, om in het gras te zitten. Dan keek ze hoe hard de molenaar aan het werk was, en hoe rustig de wieken kalme rondjes draaiden. Ze kon er uren naar staren.

Soms maakte ze een praatje met de molenaar – ze mocht zelfs een keertje binnen kijken. Of ze plukte wat paardenbloemen en voerde die aan het ezeltje. Dan giechelde ze bij elke stengel die ze gaf, nerveus dat ze in haar vingers gebeten zou worden.

Maar het liefst keek ze vanuit het hoge gras naar die vier gigantische, draaiende wieken, totdat het ging schmeren. Dan holde ze het dorp weer in – van de heuvel af ging dat lekker snel – en was ze net op tijd thuis voor het eten. Haar vader werd meestal woedend als ze vertelde wat ze had gedaan, omdat ze niet met vreemden mocht praten. En haar moeder werd kwaad om de modervlekken op haar jurk en de grassprietten in haar haar.

Dop lacht bij de herinnering en veegt haar vieze handen af aan haar trui. Ze moesten haar nu eens zien.

‘Ruim je je troep nog even op, Doppie?’ zegt de molenaar terwijl hij zich omdraait om terug naar binnen te gaan. ‘Of dacht je dat de wind dat voor je ging doen?’

‘Als ik het lang genoeg laat liggen wel, ja...’ zegt ze met een brutale grijns.

De molenaar lacht breed en bukt om door het deurtje te stappen. ‘We eten over een halfuur.’

Dop kijkt nog even snel of ze het huis van haar ouders kan zien, maar het is te donker. Er gaan al wat lampen aan in het dorp. Het dorpsplein bij de kerk ziet er zelfs vanaf zo ver weg gezellig uit. Maar heimwee heeft Dop niet.

De wind waait opeens om haar oren en trekt aan haar vlechten. De wieken beginnen piepend sneller te draaien, de tandwielen in de molen ratelen harder. Dop ademt diep in. Deze zomeravond ruikt naar kamille en klaprozen en naar de naaldbomen uit een bos ver weg. Het hout van de molen kraakt.

‘Er is werk aan de winkel,’ zucht Dop tevreden.

Als ze zich omdraait naar de deur, ziet ze dat het lichtje in de kapzolder aan is. Het allerbovenste kamer-tje. Gisteren zag ze het ook al, maar ze vergat de molenaar eraan te herinneren om het uit te doen. Straks dan, neemt ze zich voor.

Terwijl de molenaar in de keuken een grote pan aardappels op tafel zet, zet Dop er borden omheen. Ze neuriet een liedje. Haar tuinbroek heeft ze bij haar schouders losgemaakt en om haar middel geknoopt, zoals elke avond na een dag hard werken.

‘Eet Leo mee?’ vraagt Dop als ze bestek uit een bak pakt.

‘Ik geloof het, ja. Hij zal zo wel komen.’

Dop knikt en legt de lepels en vorken neer.

De molenaar roert in zijn pan met saus, terwijl het haardvuurtje in de hoek van de kamer vredig knispert.

‘Zal ik buiten wat kruiden plukken?’ vraagt Dop. ‘Dan kunnen we theezetten.’

De molenaar haalt zijn schouders op. ‘Als jij dat wilt, Doppie.’

Dop pakt de schaar van het haakje en stapt in haar klompen, die bij de deur staan. Naast het huisje groeien verschillende kruiden, maar ze herkent ze niet goed in het donker.

‘Ik had dit eerder moeten doen,’ mompelt ze. Een voor een houdt ze de bladeren tussen haar vingers en probeert te voelen welke plantjes ze moet hebben.

Dan stormt er met veel kabaal en opstuiwend zand een zwart paard het terrein op. Het houdt halt vlak voor de neus van Dop. Ze slaakt een gilletje, maar slikt dat meteen weer in.

‘O, sorry, ik had je niet gezien,’ zegt een vriendelijke jongensstem. Het is Leo. Met een grote beenzwaai springt hij van zijn paard af.

Hij lijkt op zijn vader: groot en breed, met donker

haar en lichte ogen. Maar hij draagt nettere kleren en glimlacht vaker. Als hij zijn paard vastmaakt aan het hek, begroet hij Aafje fluisterend.

Hij knikt naar Dop. ‘Goedenavond, Dorothea,’ zegt hij gespeeld deftig.

‘Ik heet Dop!’ antwoordt ze. Meteen heeft ze spijt dat ze op zijn plagerij is ingegaan. In het dorp kunnen ze er niet aan wennen dat ze haar naam veranderd heeft. Of eigenlijk alleen een beetje aangepast.

Leo glimlacht en tikt vriendelijk tegen haar schouder.

‘Hoe was school?’ vraagt Dop.

‘Zoals altijd,’ zegt hij terwijl hij zijn schouders ophaalt.

Samen lopen ze naar binnen.

‘Hallo vader,’ zegt Leo.

De molenaar kijkt op, maar lacht niet naar Leo. ‘Hoe was het in het dorp?’ vraagt hij.

Leo gaat aan tafel zitten. Zijn bloes valt wijd om hem heen. Hij trekt een ernstig gezicht en zijn vrolijke humeur lijkt opeens verdwenen. ‘Ik weet het niet zo goed.’

‘Wat bedoel je?’ vraagt Dop.

Leo is even stil en kijkt nadenkend naar de grond. ‘Er was nieuws van de burgemeester,’ zegt hij dan.

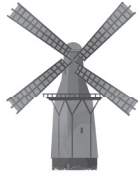
De molenaar fronst.

‘Er zijn deze week vijf slachtoffers bij gekomen. Weer

allemaal uit de rijke buurt. Ze zijn net zo ziek als de anderen,' zegt Leo. Hij valt even stil.

'Héél ziek, dus,' mompelt Dop bezorgd.

In stilte eten ze hun borden leeg. Dop voelt een brok in haar keel. Zal de ziekte hen ook treffen?

KRENTENBOLLEN

‘Kom, Aaf. We gaan een ritje maken.’ Dop maakt de kar behendig vast met riempjes rond de schoften van de ezel. Aafje proest zacht. Een voor een tilt Dop de grote zakken meel in de kar. Ze doet het voorzichtig en gaat eerst door haar knieën voordat ze de volgende zak pakt. Ze weet maar al te goed hoeveel pijn je rug kan doen als je een verkeerde beweging maakt.

Leo komt de molen uit gerend met een vertrokken gezicht. Hij was binnen zeker weer zijn vader in de weg aan het lopen, denkt Dop. Hij lijkt even van haar te schrikken, kijkt haar verbaasd aan en gaat dan met een grasspriet in zijn mondhoek op het bankje voor de molen zitten. Hij heeft de hele ochtend nog niks gezegd.

Dop schudt lachend haar hoofd. ‘Wat ga jij doen vandaag, Leo?’

Hij haalt zijn schouders op. ‘Ik moet nog wat studeren en lezen. En mijn paard moet nieuwe hoefijzers.’

Dop lacht. ‘Wil je me voordat je dat gaat doen misschien even helpen deze zakken in de kar te laden?’ vraagt ze zo lief mogelijk. ‘Het is al bijna middag en ik moet echt op pad zo.’

Leo antwoordt niet en vertrekt geen spier. Hij zit daar maar in de zon.

‘Leo?’ probeert ze nog eens.

‘Jij bent toch de molenaarsknecht?’ zegt hij dan. ‘Dat is dus niet mijn taak, geloof ik.’

Dop rolt met haar ogen. Hij doet daar steeds zo stom over. ‘Je kunt me toch wel even helpen? We zijn toch vrienden?’

Leo haalt de spriet uit zijn mond en kijkt haar aan. ‘Als het allemaal te zwaar is voor je, Doppekind, had je lekker bij je ouders moeten blijven.’ Hij staat op en loopt de heuvel af naar het huis.

Dop balt haar vuisten. Ze mag Leo heel graag, maar soms kan ze hem wel slaan! Vloekend laadt ze zelf alle zakken in de kar, wat toch makkelijker gaat dan ze dacht.

‘Ik ga!’ roept ze naar de molenaar, die binnen in de molen aan het werk is.

Hij komt de stelling op en zwaait naar haar over de reling. ‘Dag, Doppie. Heb je alles?’ vraagt hij.

Dop steekt haar duim op.

‘En je weet waar alles heen moet, hè?’

Dop knikt ijverig.

Als de molenaar weer weg is, loopt ze snel nog even naar binnen. Ze pakt haar tas van de grond en gooit die bij de meelzakken in de kar. Ze haalt er twee appels uit: een voor zichzelf en een voor Aafje. In flinke pas lopen ze samen de heuvel af.

Op het pad dat naar de graanvelden leidt, ziet Dop in de verte een kar aan komen rijden. Dat zal vast de boer zijn, die nieuw graan komt brengen. Ze steekt haar hand op om hem te begroeten en slaat dan het andere pad in, richting het dorp.

Het is een zonnige dag. Dop klopt zachtjes op de nek van Aafje. ‘Wat is het mooi, hè?’ zegt ze tegen de oude ezel. ‘Al dit hoge gras en al die wilde bloemen. Ze ruiken zo lekker nu de zon erop staat.’

Ze houdt even halt om er een paar te plukken. Een rode, een paarse en een paar sprieten met witte bolletjes. Het is een gezellig boeket. Dop bindt het samen met een touwtje en legt het in de kar. Daar kan ze vast een van de bakkers blij mee maken.

‘Als het aan mij lag,’ zegt ze, ‘zou ik de hele tuin rond het huis en de molen bezaaien met dit soort bloemen. Dat lijkt me zo’n vrolijk gezicht!’ Ze glimlacht. ‘En

iedereen die meel kwam kopen, zou een boeketje van me krijgen.’

Dop krijgt het warm van de wandeling in de zon. Ze doet haar trui uit, zodat ze alleen nog haar hemd draagt onder haar tuinbroek. De dorpingen zullen vast weer vinden dat ze er niet uitziet. Maar dat maakt haar niet uit. Bovendien kunnen ze zich beter zorgen maken over de mysterieuze ziekte die hen een voor een treft.

Aan de rand van het dorp staat een groepje mensen. Ze zien er slecht uit. Hun haren zijn vies en warrig, hun kleren simpel en grauw. Ze glimlachen naar Dop.

Een jongen komt haar tegemoet en slaat zijn arm om haar schouders. ‘Je komt precies op tijd, Dop,’ zegt hij en hij geeft haar een zoen op haar voorhoofd. Dat plakt een beetje, maar ze moet erom lachen.

‘O ja? Is dat zo?’ zegt ze.

De jongen knikt en gluurt tussen de zakken in de kar. De andere mensen komen om haar heen staan.

Met een grote grijns trekt Dop een linnen zak uit haar tas en geeft die aan hen. ‘Niet alles in één keer opeten, hè?’ zegt ze en ze knipoogt naar de jongen.

De mensen halen verse krentenbollen uit de zak en beginnen er gulzig van te eten.

‘Dank je wel, meissie,’ zegt een oudere man met zijn mond vol.

Ze knikt vriendelijk naar hem.

‘Maar pas je een beetje op?’ zegt hij dan.

Dop kijkt hem verward aan.

‘Je wilt toch niet dat je bij die molenaar hetzelfde probleem krijgt als hier in het dorp?’

Dop fronst even, maar lacht het snel weg. ‘Hij heeft heus niet door dat ik wat van zijn meel gebruik voor jullie krentenbollen. Geniet er maar van.’ Ze salueert nonchalant en loopt door.

Haar buik kriebelt opeens van de zenuwen. Zou de molenaar echt niet doorhebben dat ze stiekem krentenbollen uitdeelt? Dan schudt ze haar hoofd en lacht. Ze deelt de krentenbollen zelfs uit als de molenaar naast haar loopt, en dan merkt hij er ook niks van.

Toch kijkt ze even achterom naar de molen in de verte. Eigenlijk voelt het verkeerd dat ze van hem jat.

‘Maar de arme mensen mogen toch ook weleens iets lekkers eten?’ zegt ze hardop. ‘Straks zijn we bij de bakkerij van Manus of die van Lennart, waar ze uren in de rij staan voor een brood dat ze maar net kunnen betalen. Laat staan dat ze genoeg geld hebben voor een luxe als krentenbollen. En bij de bakkerij van Evert en Ewout worden ze alleen maar vies aangekeken door het rijke volk dat daar komt.’

Ze lopen de bestrating van het dorp op. De tuinen

zijn allemaal goed verzorgd en netjes. De huizen zijn groot en zien er mooi uit: de ramen zijn gelapt, de deuren in mooie lichte kleuren geverfd, en overal blinkt een koperen deurbel.

‘Deze mensen kopen zoveel eten dat ze het allemaal niet op krijgen. En dan gooien ze weg wat er overblijft,’ fluistert ze tegen Aafje.

Een vrouw kijkt Dop boos aan vanuit haar perfecte voortuin. Dop krijgt meteen een rood hoofd en kijkt chagrijnig terug. Haar mond houdt ze maar dicht.

Ze voelt in de borstzak die als een buideltje voor op haar tuinbroek is genaaid. Ze haalt er een kleine uitgave van haar lievelingsboek uit en bekijkt de kaft. Het plaatje en de letters zijn vervaagd, en de hoeken zijn omgebogen doordat ze het zo vaak gelezen heeft.

Ze kijkt zuchtend naar haar held op de voorkant, die stoer poseert met zijn pijl-en-boog. Robin Hood. Hij stal geld van de rijken om het aan de armen te geven. Want net als Dop kon hij de ongelijkheid bij de mensen om hem heen niet aan.

Dop maakt zich er al jaren druk om. Niemand kan haar uitleggen waaróm de rijke en de arme mensen in het dorp geen vrienden met elkaar kunnen zijn. Niemand begrijpt waar de ruzie en het wantrouwen vandaan komen. De rijken denken dat de armen alles van

hen willen afpakken, en de armen zijn boos omdat de rijken niets zouden willen delen. En nooit wordt er eens naar elkaar geglimlacht.

Dop heeft het nooit begrepen. Als ze wat troost nodig heeft, leest ze een stukje in *Robin Hood*. Ze draagt het altijd bij zich.

‘Och, kind toch. Wat zie jij eruit!’ zegt een vrouw die Dop tegemoet loopt. Dop herkent haar vaag. ‘Wat zal je moeder wel niet denken?’

‘Dat maakt me niet uit, mevrouw,’ zegt ze. ‘Ik hoor tegenwoordig bij de molenaar.’

De vrouw schudt afkeurend haar hoofd en loopt verder. ‘Je moeder snapt nog steeds niet waarom!’ roept ze over haar schouder.

Dop kijkt haar na. ‘Dat zal ze ook nooit begrijpen,’ mompelt ze.

Dop denkt terug aan hoe ze een jaar geleden, op haar tiende verjaardag, voor de molen stond. De molenaar was binnen aan het werk en er waren een paar mensen uit het dorp die in de winkel rondkeken wat voor lekkers er allemaal te krijgen was, zoals ze dat elke zaterdag deden. Maar die week lag er niet veel.

‘Dit is ook weleens rianter geweest, hè?’ fluisterden ze tegen elkaar. ‘Wat een karig aanbod opeens!’

Toen de molenaar de winkel in stapte, brak het zweet hem uit. ‘Ik heb niet zoveel tijd meer,’ legde hij beschaamd uit.

‘Maar u had altijd van die lekkere krentenbollen. Je kon echt proeven dat het meel vers van de molen kwam. Vond je niet, Olivia?’

‘Ja, vond ik ook. Absoluut!’

Dop luisterde van een afstandje naar het gesprek en pulkte aan haar jurk.

De molenaar haalde zijn schouders op naar de dames en verontschuldigde zich. ‘Het is behoorlijk zwaar werk nu ik de hele molen in mijn eentje moet doen. Er zijn genoeg bakkers in het dorp. Die hebben ook heerlijk brood,’ zei hij. Hij begeleidde de dames de winkel uit en deed de deur achter ze dicht. Voor het raam hing hij een papiertje waarop stond: TIJDELIJK GESLOTEN.

Dop zag hoe de molenaar daarna op het stoepje neerzakte en zijn hoofd in zijn handen legde. Hij leek verslagen, en Dop aarzelde even. Toen liep ze naar hem toe.

‘Ik kan wel elke week krentenbollen bakken,’ zei ze zacht terwijl ze voorzichtig op zijn brede schouder tikte.

De molenaar keek op en glimlachte toen hij zag dat zij het was. ‘Echt?’

‘Ja. Ik help u graag.’ Ze knikte enthousiast.

‘Maar moet je dan niet naar school?’ vroeg hij.

Ze haalde haar schouders op. ‘Daar verveel ik me toch alleen maar. En ik bak de lekkerste krentenbollen van het hele land.’

De molenaar pakte haar hand en keek haar hoopvol aan.

‘Alleen...’ ging ze aarzelend verder. ‘Ik heb het nog nooit gedaan. Dus u moet het me dan wel nog even leren.’

De molenaar barstte uit in een bulderende lach. Toen hij bijkwam, liep hij met haar de winkel in en gaf haar een briefje met het recept. Hij legde alles stap voor stap uit, totdat ze samen een plaat vol met kleine bolletjes deeg met grote rozijnen hadden gemaakt. Toen kreeg de molenaar opeens een droef gezicht en liep hij de winkel uit.

Dop schoof de krentenbollen zelf de oven in en keek op het recept hoelang ze moesten bakken. Boven aan het briefje stond: *Voor mijn lieve korenwolfje.*

Dop is inmiddels bij het dorpsplein aangekomen. Met haar hand op de hals van Aafje steekt ze het plein over. De bakkerijen van Manus en Lennart liggen niet ver uit elkaar, en ze ziet de klanten al op straat staan, zoals altijd op een drukke zaterdag. Ze dragen grijze mantels en versleten schoenen.

Dop wurmt zich met een grote zak meel naar binnen. ‘Dag, Manus,’ zegt ze vrolijk terwijl ze de volgende zak uit de kar gaat halen. ‘Ik zet ze hier neer.’

Manus zwaait vriendelijk naar haar. Hij heeft een kleine, stevige bouw en een dikke buik en hij draagt altijd zijn witte bakkersmuts. Dop krijgt steevast een glimlach op haar gezicht als ze zijn vrolijke rode wangen ziet en zijn bruine ogen haar begroeten.

‘Dank je, Dop!’ roept hij.

Dan loopt ze naar de bakkerij van Lennart, een paar straten verder. Ook daar staat een lange rij buiten.

Lennarts knecht, Johan, komt haar tegemoet als hij haar voor de winkel ziet stoppen. Hij heeft een stoppelbaard en zijn pet staat scheef op zijn zweterige hoofd. Met een brede grijns tilt hij de drie zakken die hij nodig heeft van haar kar. ‘Je bent de beste,’ zegt hij en hij loopt naar binnen.

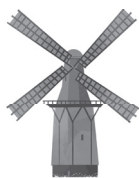
Dop is verbaasd dat de knokige beentjes van Johan zoveel gewicht kunnen dragen. Ze lacht en loopt verder. Nog één bestelling afleveren en dan moet ze snel weer terug naar de molen.

De luxebakkerij van Evert en Ewout ligt wat verder weg, in de rijkste buurt van het dorp. Maar als ze de hoek omslaat en de bakkerij nadert, ziet ze dat er iets vreemds aan de hand is. Er staat geen lange rij. Er zijn

geen mensen die in hun mooiste kleren laagjesgebak komen kopen. En het bord waarop met sierlijke krijtletters de nieuwe luxebroden worden aangeprezen, staat ook niet buiten.

Als Dop dichterbij komt, ziet ze de rode voordeur van de bakkerij verbrijzeld op de grond liggen.

‘Wat is hier gebeurd?’ stamelt ze.

DE LEGE BAKKERIJ

Dop kijkt door de deuropening de lege bakkerij in. Evert en Ewout zitten verslagen achter de toonbank, hun lange dunne lichamen leunend op een broodplank. Evert heeft zijn mooiste wollen coltrui aan en Ewouts wenkbrauwen staan nog verbaasder dan anders.

‘Hoe kan dit?’ vraagt Dop, terwijl ze met een grote stap over de stukken hout naar binnen stapt.

De bakkers schudden hun hoofd. Ze kijken naar de troep en dan naar elkaar.

‘Toen we vanochtend de winkel wilden openen, zagen we dat er een plank over de deurklink en het slot van onze deur was getimmerd,’ zegt Evert.

‘We konden er met geen mogelijkheid in,’ zegt Ewout. ‘Toen hebben we mijn broer gebeld, die de plank met zijn gereedschap los wist te maken.’ Hij kijkt Evert aan.

‘Maar de kieren rondom de deur bleken ook helemaal dichtgelijmd te zijn.’

‘We konden dus alsnog niet naar binnen!’

‘Toen hebben we de deur met een bijl kapot moeten hakken,’ jammert Ewout.

Dop knikt en kijkt naar de roodgeverfde stukken hout bij haar voeten. In een hoekje ziet ze de grote deurenknop liggen. ‘Wat vreemd,’ zegt ze met een frons op haar voorhoofd. ‘Wie doet nou zoiets?’

De bakkers halen hun schouders op.

‘Geen idee!’ roept Ewout. ‘Het is toch niet te geloven?’

Dop speurt de rest van de bakkerij af. ‘Is er niks anders kapotgegaan?’

Evert schudt zijn hoofd. ‘We zijn maar gewoon brood gaan bakken, zoals we dat altijd doen. Alsof er niks aan de hand was. Maar er is al de hele ochtend niemand langs geweest.’

‘Terwijl het zaterdag is...’ zegt Dop bedenkelijk.

‘Wij begrijpen er ook niks van,’ antwoordt Ewout. ‘Is iedereen opeens op de andere bakkers overgestapt? Ze zouden toch nooit naar die simpele bakkers gaan? Vinden ze ons brood niet lekker?’

‘Misschien hadden we die mensen nooit ons olijvenbrood moeten laten proeven,’ jammert Evert.

Dop kijkt door het raam naar de grote huizen rond de bakkerij. De geveegde stoep en kaarsrecht gesnoeide heggen herinneren haar aan vroeger; haar ouders wonen hier niet ver vandaan. Ze is opgegroeid in deze buurt en kwam als klein meisje al bij Evert en Ewout. Als ze zelf had mogen kiezen, was ze naar Manus of Lennart gegaan. Daar was het tenminste altijd gezellig. Maar haar ouders lieten dat niet toe. ‘Die bakkers zijn voor de armen,’ zei haar vader altijd. ‘Daar hebben wij niets te zoeken.’

‘Hebben jullie het nieuws van de burgemeester al gehoord?’ vraagt Dop.

Evert en Ewout knikken.

‘Ja, alweer nieuwe zieken,’ zegt Evert. ‘Is het niet vreselijk? Dat is nou al weken zo.’

‘Kennen jullie veel mensen die getroffen zijn?’ vraagt Dop. ‘Ik heb gehoord dat de nieuwe zieken ook allemaal in deze buurt wonen.’

De bakkers denken na en tellen op hun vingers. Ze kunnen zo tientallen bekende zieken noemen.

‘Zou het niet zo zijn dat al jullie klanten ziek zijn?’ zegt Dop. ‘Dat ze daarom geen brood komen kopen?’

Evert kijkt terneergeslagen en Ewouts wenkbrauwen schieten nog verder omhoog. ‘Zou dat het zijn?’ stamelt Ewout. ‘Zijn echt al onze klanten ziek?’

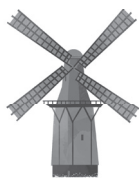
Dop kijkt nog eens naar buiten. Ze ziet niemand over straat lopen. Het is akelig stil.

‘Dan bakken we deze broden voor niets,’ zegt Evert. ‘Wat zonde. Dan moeten we ze vanavond allemaal weggooien.’

Dop kijkt kwaad op. ‘Doodzonde, ja,’ mompelt ze geïrriteerd, en ze denkt aan de armen die haar en haar krentenbollen altijd zo hongerig staan op te wachten. Waarom zouden die het overgebleven brood niet mogen krijgen?

‘Maar wacht even...’ zegt Ewout nadenkend. ‘Als iedereen ziek is, verklaart dat alleen waarom we geen klanten hebben. Het verklaart niet waarom iemand onze winkel heeft dichtgetimmerd.’ Hij kijkt argwanend naar de kapotte deur.

‘Zouden ze...’ begint hij dan zacht. ‘Zouden ze soms denken dat wij die ziekte veroorzaken?’

MET BLOTE BENEN DRAAIEN

‘Je hebt toch geen hoogtevrees, hè?’ vraagt de molenaar.

‘Nee, helemaal niet. Anders zou ik hier toch niet durven werken?’ antwoordt Dop stoer.

Ze staan samen op de stelling en draaien aan het kruirad. De kap van de molen gaat centimeter voor centimeter rond.

‘Dit zul je ooit in je eentje moeten doen, Dop. Maar nu is het nog een beetje zwaar voor je. Nog een paar jaar sjouwen met die zakken meel en je hebt genoeg spierballen,’ zegt hij met een bezweet gezicht. ‘Kijk, als we nog een stukje door zouden draaien, staan de wieken precies loodrecht op de wind. Zie je dat?’

Hij wijst naar het windmolentje op het dak van de winkel. Het draait uit zichzelf mee met de wind, waardoor de molenaar kan zien waar de wind vandaan komt.

‘Daar vangen de wieken de meeste wind, en hebben ze dus de meeste kracht,’ legt de molenaar uit.

Dop knikt.

‘Maar nu hou ik de wieken nog even uit de wind. En ik zet de rem er nog even op.’

Met een hand boven haar ogen tegen de zon kijkt Dop naar boven. Ze voelt zich soms heel klein als ze zo lang naar de gigantische wieken kijkt.

‘Want, meissie,’ gaat de molenaar verder, ‘we gaan natuurlijk niet met blote benen draaien.’

Dop kijkt hem verbaasd aan. ‘Wat?’

De molenaar grijnst. ‘Dat is een uitdrukking. Zie je dat je nu alleen het hout van de wieken kunt zien? Je ziet alleen hun kale geraamte.’

‘Ja, natuurlijk zie ik dat.’

‘Dat betekent dat we minder wind vangen. Want alle wind waait nu zo door de wieken heen. Weet je wat we daartegen kunnen doen?’

Dop twijfelt even en bekijkt de wijk voor haar neus nog eens aandachtig. ‘De zeilen,’ zegt ze dan, maar haar gezicht betreft meteen. Dáárom vroeg de molenaar natuurlijk of ze hoogtevrees had.

‘Precies! Die blote benen moeten worden bedekt. We moeten de zeilen aan de wieken vastmaken. En daarvoor moeten we helemaal tot bovenin klimmen, om dat

zeil met touwen vast te binden.’ Hij kijkt plagerig naar Dop. ‘Of nou ja, jij moet dat gaan doen.’

Dop slikt. Je hoeft geen hoogtevrees te hebben om dat spannend te vinden.

‘Is dat niet gevaarlijk?’ vraagt ze.

‘Nee hoor,’ antwoordt de molenaar. ‘Zolang je niet valt.’

Lachend haalt hij het zeil los. Dat is normaal gesproken opgerold langs de hele wiek, en wordt dan met latjes op zijn plek gehouden. Nu het los is, hangt het over het geraamte van de wiek heen, maar het moet nog vastgezet worden.

Dop haalt diep adem, schopt haar klompen uit en zet haar voet op het eerste balkje van de wiek. ‘Dop kan alles,’ fluistert ze bemoedigend tegen zichzelf.

Langzaam komt ze vooruit. Als ze niet naar beneden kijkt, gaat het best. Nu kan ze aan haar baas én aan zichzelf bewijzen dat ze een goede molenaar zal worden.

‘Goed zo, Doppie. Je bent er bijna,’ hoort ze van beneden. Heel ver beneden.

Er zitten haken langs de wiek en er lopen touwlussen langs het zeil. Die kunnen makkelijk om de haken. Dop probeert er eentje. Dat gaat best soepel.

Opeens fladdert er een felgekleurde vlinder vlak langs haar neus. Dop is er even door betoverd. Wat een

prachtige vleugels! Wat doet die hier, zo hoog in de lucht?

Als de vlinder voorbij is, stapt Dop een treetje naar beneden en haakt de volgende lus vast. En nog een, en nog een. Tot ze zomaar opeens beneden staat. Heelhuids en tevreden.

De molenaar maakt de laatste stukjes vast aan de onderkant en geeft haar een trotse klap op haar schouder. ‘Subliem,’ zegt hij lachend. ‘Je wordt een goeie. Ik zie het aan alles.’

Dop glundert tevreden en voelt haar hart kloppen. Haar bovenarmen zijn koud van de wind die tegen haar zweet aan blaast.

‘Die zoon van mij zou dit nooit gedurfd hebben,’ zegt de molenaar. ‘Daarom ben ik zo blij dat jij mijn leerling geworden bent.’

Dops glimlach verdwijnt. Ze is heel blij dat de molenaar haar heeft aangenomen als knecht, maar ze vindt het niet fijn als hij onaardig doet over Leo. Hoewel ze meestal niks van hem begrijpt, is hij toch een goede vriend.

De molenaar loopt weer terug naar het kruirad en trekt voorzichtig en behendig aan het vangtouw dat daar hangt. Daarmee haalt hij de rem van de wicken er even af. Gelukkig kan hij die rem vanaf buiten besturen,

want anders zou hij de kapzolder op moeten, waar het heel gevaarlijk is als de wiken draaien.

‘Nou,’ zegt hij, ‘nog drie te gaan.’

Dop zucht. Ze balt haar vuisten. Dat geeft haar het gevoel dat ze eventjes extra sterk is. En dan gaat ze weer. Naar boven, naar beneden. Niet kijken, niet nadenken, gewoon lussen vast en klaar.

Als beloning mag Dop een appel eten en even bijkomen in het zonnetje. Ze loopt naar het hoge gras op de helling en laat zich languit op haar rug vallen. Met haar ogen dicht ademt ze de geur van de zomer diep in. Dan neemt ze een grote hap van haar appel, waardoor het sap langs haar kin druipt. Heerlijk.

‘Hoi,’ zegt Leo, die naast haar komt zitten. Hij heeft een boek in zijn hand en houdt het open met zijn duim tussen de bladzijdes.

‘Hé,’ antwoordt Dop. ‘Heb je me gezien?’

‘Ja, echt heel hoog was je. Het zag er eng uit.’

‘Ja, ik dacht ook dat het eng zou zijn. Maar het viel best mee,’ zegt Dop stoer en ze neemt nog een hap van haar appel. ‘Wat lees je?’ vraagt ze dan.

Leo kijkt naar het boek en trekt een zuur gezicht. ‘Ja, eh... Dat weet ik niet zo goed. Ik moet het lezen van mijn moeder, maar ik kom er niet doorheen.’

Dop trekt een wenkbrauw op. Ze hebben het in de molen nooit over Leo's moeder. Dat is verboden.

‘Dan lees je het toch niet?’ zegt ze.

Leo pulkt aan zijn nagel. ‘Dan stel ik haar vast teleur. En één teleurgestelde ouder vind ik wel genoeg.’

Dop knikt. ‘Ja, ik weet er alles van,’ zegt ze. ‘Stom hè, ouders?’

Leo glimlacht.

‘En dan heb jij er zelfs drie!’ roept Dop lachend uit.

‘Ach, mijn stiefvader vind ik niet zo erg,’ antwoordt Leo zonder met haar mee te lachen. ‘Dankzij hem kan ik naar school, heb ik mijn mooie paard en ziet mijn moeder er altijd zo mooi uit.’

Dop rolt met haar ogen.

‘En misschien kan ik dankzij hem zelfs gaan studeren. Dan word ik dokter of advocaat, of ik volg hem op als burgemeester, en dan word ik net zo rijk als hij.’

Dop denkt even na. ‘Is dat ook waarom je moeder verliefd op hem werd en bij je vader is weggegaan?’

Leo trekt zijn mondhoeken naar beneden. ‘Ik weet het niet. Mijn vader denkt van wel. Dat het haar om het geld ging. Je hebt hem vaak genoeg horen tieren over de verschillen in het dorp – hoe oneerlijk die zijn. Maar mijn ouders hadden vaak ruzie en hij maakte nooit tijd voor haar. Dat heeft haar weggedreven, geloof ik.’

Dop knikt bedremmeld. ‘Vond je het stom?’

Leo haalt glimlachend zijn schouders op. ‘Ach, het is beter zo. Mijn moeder is de mooiste vrouw van het hele dorp. Nu heeft ze iemand die dat elke dag aan haar laat blijken.’ Hij knijpt zijn ogen even samen terwijl hij naar het dorp kijkt. ‘En een burgemeester als stiefvader biedt me in elk geval een betere toekomst dan de molen. Ik wil geen arbeider worden, zoals mijn vader.’

Dop kijkt door haar wimpers naar de wieken, die nu hard draaien dankzij de zeilen die ze net heeft vastge-
maakt.

Ze glimlacht. ‘O, ik wel.’

‘Ja, hoezo eigenlijk, Dop? Jouw ouders zijn toch ook rijk? Waarom wil jij niet naar school en studeren en mooie kleren?’

Dop draait zich op haar buik zodat ze Leo aan kan kijken. ‘Omdat ik iets voor de mensen wil doen. En niet op zo’n manier dat ik er alleen maar geld mee verdien.’

Ze is even stil. Leo kijkt nu ook omhoog naar de wieken, alsof hij zoekt wat voor moois Dop erin ziet. Maar hij fronst.

‘Weet je nog dat de winkel open was? Voordat ik knecht werd en we er nog tijd voor hadden?’ vraagt ze. ‘Toen kwam iedereen elk weekend hierheen. Ze kochten graan, meel, krentenbollen en vertelden elkaar al-

les. Het was hier net zo gezellig als op het dorpsplein bij de markt.'

Leo knikt. Hij lacht met zijn ogen.

'Nou, dát wil ik doen. Iets maken met mijn handen en ergens hard voor werken, waar alle mensen dan plezier uit kunnen halen. Dat is toch prachtig? Ik vind dat mooier dan kleren en geld.'

Leo glimlacht nu breed. Eventjes denkt ze dat hij haar begrijpt. Dat hij dat ook het mooiste zou vinden.

Dan betreft zijn gezicht een beetje. 'Maar...' aarzelt Leo. 'De mensen uit dit dorp vinden jou heel raar.'

Dop lacht. 'Ja. Nou en? Kan ik toch nog wel graan voor ze malen?'

De molenaar komt aangelopen met een heerlijk vers brood uit hun eigen oven en een mes, en hij heeft kaas gekregen van de boer. Leo snijdt dikke sneden van het brood.

Terwijl Dop haar tanden in de knapperige korst zet, denkt ze aan de bakkers. 'Hebben jullie trouwens gehoord wat er bij Evert en Ewout gebeurd is?'

De molenaar trekt een ernstig gezicht. 'Nee? Wat dan?'

Leo zwijgt en kijkt naar de grond. Misschien heeft hij het al gehoord van iemand anders. Het is immers al bijna een week geleden.

‘Hun bakkerij is afgelopen zaterdag dichtgetimmerd. Het was zo sneu. Ze hebben de deur kapot moeten maken, en ze hadden helemaal geen klanten.’

‘Waarom?’ vraagt de molenaar.

Dop haalt haar schouders op. ‘Omdat mensen denken dat de ziekte door het brood veroorzaakt wordt. Tenminste, daar waren Evert en Ewout bang voor.’

Geschrokken schudt de molenaar zijn hoofd.

‘Erg hè, Leo?’ zegt Dop.

Hij schrikt op en knikt. ‘Ja, eh, heel erg. Schandalig.’

Wat een vreemde reactie, denkt Dop. Anders is hij altijd zo meelevend.

‘We moeten verder, meisje,’ zegt de molenaar opeens haastig en hij loopt weer naar binnen.

In de verte ziet Dop twee mannen in hun richting lopen. De een heeft een klein en beetje dikkig postuur, de ander is lang en dun. Het zijn de inspecteurs van de burgemeester.

‘Zijn ze er nou alweer?’ vraagt Dop met een scheef gezicht aan Leo.

Hij knikt. ‘Ja, ze komen tegenwoordig elke week. De burgemeester wil zeker weten dat de molen nog in goede staat verkeert.’

‘En daar hebben ze zo lang de tijd voor nodig?’

Leo haalt zijn schouders op. ‘Mijn stiefvader is een

perfectionist. Hij wil elk plankje controleren.'

Dan zwaait Leo naar de mannen.

Dop staat op om de molenaar te gaan helpen.

Een uur later zijn de maalstenen op de steenzolder nog steeds flink aan het draaien. Dop staat ernaar te kijken, terwijl de inspecteurs druk bezig zijn met balken meten en touwen controleren.

De molenaar loopt zenuwachtig te brommen. 'Ik kan er niet tegen als die mannen hier zijn,' zegt hij zacht tegen Dop.

'Ze lopen in de weg, hè?' knikt Dop. 'Wat meten ze eigenlijk?'

'Blijkbaar iets wat ze niet in één keer kunnen doen. Het gaat dat zwijn van een burgemeester vast om iets anders.'

Dop kijkt naar de inspecteurs, die met een serieus gezicht hun meetlint aflezen. Zou dat waar zijn?

'Straks gaat hij mijn molen verkopen, of er een landhuis voor zichzelf van bouwen. Ik zeg het je: hij wil dit ook nog van me afpakken.'

Pissig loopt de molenaar een trapje op. Alles wat met de burgemeester te maken heeft, schiet hem altijd in het verkeerde keelgat.

Dop houdt haar hand voorzichtig onder de waterval

van graankorrels die uit een buis naar beneden vallen, in de kaar. Ze sluit haar hand even en laat dan het graan weer wegglijden.

‘Kijk jij wel uit, jongedame?’ zegt de kleine inspecteur, die opeens naast haar staat.

Dop kijkt stoer en knikt. ‘Kan geen kwaad, hoor,’ zegt ze.

De lange inspecteur komt er ook bij staan. Nieuwsgierig kijken de twee naar het graan dat automatisch voortbeweegt, op de kracht van de molen.

‘Dat is de schuddebak,’ zegt Dop. Ze moet altijd even giechelen bij dat woord. ‘Die schudt het graan het kropgat in, zie je?’ Ze wijst naar de opening in het midden van de maalstenen. ‘En dan liggen de korrels tussen deze grote stenen om vermalen te worden.’

De inspecteurs glimlachen enthousiast. Dop voelt zich trots dat ze het allemaal goed uit kan leggen aan deze chique meneren.

‘Enne... waar komt het meel dan terecht?’ vraagt de kleine.

‘Beneden,’ antwoordt Dop. ‘Hier, dit trapje af, dat is de maalzolder. Daar vullen we de zakken. Hebben jullie dat niet gezien?’

De inspecteurs kijken elkaar even aan.

‘Nu moet ik weer door met mijn werk,’ zegt ze en ze

duwt de heren vriendelijk aan de kant. ‘Nee, wacht... ik heb eigenlijk nog een vraag,’ zegt Dop, terwijl ze zich weer omdraait. ‘Jullie werken voor de burgemeester, toch?’

De mannen knikken en glimlachen trots.

‘Hebben jullie gehoord wat er afgelopen zaterdag met de bakkerij van Evert en Ewout gebeurd is?’ vraagt ze.

Weer knikken de mannen, maar dit keer met een aangedaan gezicht.

‘Gaat de burgemeester uitzoeken wie dat gedaan heeft?’ vraagt Dop streng.

Zenuwachtig kijken de inspecteurs weg en ze mompelen wat onverstaanbaars.

‘Nou, zo makkelijk is dat niet,’ stamelt de een.

‘De burgemeester heeft wel even wat anders aan zijn hoofd,’ zegt de ander.

‘O ja?’ Dop gelooft er niets van. ‘Zoals wat?’

‘Je weet dat er talloze zieken zijn, toch?’

Dop knikt ongeduldig.

‘Er zijn er gisteren en eergisteren nog veel meer bij gekomen,’ fluistert de kleine inspecteur met een pruillip.

‘Het blijkt dat de mysterieuze ziekte nu ook bij de arme mensen is gearriveerd,’ vult de ander aan.

Dop schrikt. Voor haar ogen flitsen de vrolijke gezichten van haar kameraden voorbij.

‘En dan heeft-ie ook nog die vrouw van hem,’ mompelt de kleine inspecteur, ‘die de hele tijd zo som...’

‘Stil, idioot,’ sist de ander terwijl hij zijn elleboog in de buik van zijn collega duwt. Dan lacht hij geforceerd naar Dop.

‘Gaat alles goed hier?’ vraagt de molenaar, die zijn hoofd door het trapgat steekt.

Dop schrikt op uit het gesprek.

‘Jazeker,’ zeggen de inspecteurs, weer met hun beleefde stemmen. ‘We zijn klaar voor vandaag. Volgende week komen we terug.’ Ze lopen haastig de trap af naar buiten.

‘Wil jij naar beneden gaan om de zakken te vullen?’ vraagt de molenaar aan Dop. ‘Dan blijf ik hier om te zorgen dat het goed verloopt.’

Ze knikt en stapt het trappetje af. Hoelang zal het nog duren voor het hele dorp ziek is?

DOP

**Wanneer Dop molenaarsknecht wordt, kan ze haar geluk niet op.
Maar haar blijdschap is van korte duur, want wanneer
de dorpingen één voor één ziek worden, wordt Dop
beschuldigd van het vergiften van het meel.
Maar waarom denkt iedereen dat Dop de schuldige is?
Komt dat door haar verleden?**

**Dit is het begin van een mysterieuze zoektocht
waarin Dop haar onschuld moet bewijzen en
ontdekt wie ze kan vertrouwen en wie niet...**

**Een boek over een raadselachtige
misdad, vertrouwen en jaloezie.**

Over Het raadsel van de zee :
**'Ik vind het een heel spannend boek, want toen ik
het begon te lezen kon ik niet meer stoppen!'**
- Annemijn, 11 jaar

9 789463 850285

www.billybones.nl

DIT BOEK IN DRIE WOORDEN

MYSTERIE
SPANNING
VERTROUWEN

